

Силабус

Соціально-педагогічна практика в закладах освіти

Освітньо-професійна програма: «Соціальна педагогіка»
Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Кількість кредитів: 6.
Дні занять: згідно розкладу.
Консультації: вівторок, 13.00 – 14.00.
Рік навчання: 2. Семестр: 3.
Мова викладання: українська
Форма навчання: денна/заочна

Керівник курсу	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Лещук Галина Василівна
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/psychped/leshchuk-galina-vasilvna.php?clear_cache=Y
Контактний телефон викладача	097 29 89 678
E-mail	h.v.leshchuk@gmail.com
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 6 (180 год.)

Опис дисципліни

Метою соціально-педагогічної практики у закладах освіти є зміцнення та поглиблення теоретичних знань, отриманих магістрантами освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка», формування професійно значущих якостей та особистісних рис соціального педагога, формування навичок ефективної соціально-педагогічної діяльності.

Структура курсу

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність			
1	Настановча конференція	Ознайомитись з метою і завданнями соціально-педагогічної практики у закладах освіти, розподілом за базами практики, системою оцінювання, переліком звітної документації, отримати індивідуальні направлення на бази практики	Робоча програма практики
7	2. Ознайомлення із базою проходження практики	Ознайомитись з закладом освіти, який є базою практики, історією створення закладу, метою створення та його функціями, організаційною структурою і порядком управління, статутними документами, матеріально-технічною базою	Практичні завдання (блок завдань №1)
7	3. Вивчення змісту	Ознайомитись із видами і формами	Практичні

	професійної діяльності соціального педагога на базі практики	соціально-педагогічної діяльності на базі практики, цільовою аудиторією, посадовими обов'язками соціального педагога, видами соціально-педагогічних заходів, специфікою діяльності.	завдання (блок завдань №1)
2	4.Планування роботи соціального педагога в закладі освіти.	Ознайомитись із плануванням діяльності соціального педагога в закладі освіти	Практичні завдання (блок завдань №1)
10	5. Знайомство з колективом учнів/вихованців закладу освіти, вивчення його особливостей	Ознайомитись із цільовою аудиторією соціального педагога	Практичні завдання (блок завдань №1)
1	6. Підсумкова конференція	Підготувати інформацію про основні труднощі при проходженні практики, запропонувати шляхи їх подолання	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання, тести
Змістовий модуль 2. Практична діяльність			
20	1. Проведення соціально-педагогічних заходів (групових або індивідуальних), виступів	Провести соціально-педагогічні заходи, виступи	Практичні завдання (блок завдань №2)
40	2. Виконання практичних завдань	Виконати практичні завдання, представлені у блоках 1, 2, 3	Практичні завдання,
10	3. Підготовка навчального проєкту	Підготувати творчу роботу, в якій аналізуються найбільш поширені технології організації соціально-педагогічної діяльності або основні шляхи підвищення професійної майстерності соціального педагога	Практичні завдання (блок завдань №3)
5	3. Аналіз і обговорення діяльності соціального педагога	Проаналізувати особливості діяльності соціального педагога на базі практики, окреслити основні труднощі та шляхи оптимізації роботи.	Питання для аналізу, питання для роздумів.
Змістовий модуль 3. Методична робота та звітна документація			
6	1. Розробка індивідуального плану роботи соціального педагога	Розробити індивідуальний план роботи соціального педагога	Зразок оформлення індивідуального плану роботи
6	2. Ведення щоденника практики	Вести щоденник практики	Зразок оформлення щоденника практики
25	3. Розробка сценаріїв проведення колективних або індивідуальних	Розробити два сценарії проведення колективних або індивідуальних соціально-педагогічних заходів за обраною темою	Зразки сценаріїв, методичні матеріали

	соціально-педагогічних заходів		
10	4. Розробка виступу на педагогічній раді, на зборах трудового колективу	Підготувати виступ на педагогічній раді, на зборах трудового колективу	Виступ
10	5. Розробка виступу на батьківських зборах, перед громадою	Підготувати виступ на батьківських зборах, перед громадою	Виступ
10	6. Розробка рекламного інформаційного повідомлення про діяльність соціально-педагогічної служби в даному закладі	На основі аналізу методичних матеріалів про роботу соціально-педагогічної служби розробити соціальну рекламу або рекламне інформаційне повідомлення про суспільну значимість соціально-педагогічної роботи	Соціальна реклама, рекламне інформаційне повідомлення
10	7. Оформлення звітної документації, звіту про практику	Підготувати звітну документацію	Зразки оформлення звітної документації (щоденника практики, звіту про практику, відгуку-характеристики)

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою; володіти базовими навичками комунікації іноземною мовою; здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності; шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел
ЗК 2	Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності
ЗК 3	Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами
ЗК 6	Здатність використовувати доцільні технології, форми та методи соціально-педагогічної роботи у професійній діяльності; володіти знаннями щодо характеристики та класифікацій інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності; добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію
ЗК 11	Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються
ЗК 12	Здатність аналізувати і застосовувати зміст законодавчих і нормативних документів про освіту, про наукову та науково-технічну діяльність, про працю.
ФК 4	Здатність підвищувати рівень спрямованості здібностей, знань, навичок, прагнень, творчих зусиль, інтересів, цілей та ідеалів дітей та молоді на реалізацію нагальних потреб; розробляти педагогічну модель та визначати оптимальні умови формування соціальної активності дітей та молоді; забезпечувати координацію діяльності різних інститутів соціального виховання в процесі стимулювання дітей та молоді до прояву соціальних ініціатив та участі у суспільному житті.
ФК 3	Здатність до налагодження взаємозв'язку та взаємодії з громадськими, соціальними та державними

	структурами для вирішення професійних завдань; володіти знаннями щодо стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.
ФК 5	Вміння моделювати різні види соціально-культурної діяльності та вирішувати принципово нові соціально-культурні завдання; визначати стратегії дозвілля; координувати соціально-культурні ініціативи, розробляти та реалізовувати дозвіллі проекти.
ФК 6	Здатність розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з різними категоріями сімей.
ФК 7	Уміння моделювати, планувати та здійснювати просвітницькі та профілактичні програми спрямовані на вирішення актуальних проблем соціально-педагогічної діяльності; розробляти та впроваджувати стратегію і тактику реалізації довгострокових, середньострокових і короткострокових просвітницьких та профілактичних програм; оформлювати документацію за результатами реалізації програм, презентувати результати.
ФК 8	Здатність вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу. Здатність проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері.
ФК 9	Здатність формувати навчальні проблеми різними інформаційно-комунікативними способами; вивчати та систематизувати досягнення вітчизняних та зарубіжних досліджень в галузі соціальної педагогіки та суміжних галузей знань; розробляти стратегію, структуру та процедуру здійснення науково-дослідної роботи, добирати оптимальні дослідницькі методики, здійснювати обробку та інтерпретацію отриманих результатів соціально-педагогічного дослідження; аналізувати та систематизувати результати дослідження, використовувати їх у професійній діяльності; оформлювати результати дослідження відповідно до вимог; володіти різноманітними формами презентації наукових даних: науковий звіт, наукова доповідь, наукова стаття, тези.
ФК 12	Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах.
ФК 14	Володіння навичками диференціації соціально-педагогічної роботи із врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-психологічних характеристик; організація і проведення заходів із профілактики соціально-педагогічних проблем, котрі порушують або гальмують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому.
ФК 18	Здатність проектувати освітнє середовище, що забезпечує відповідну якість освітнього процесу.
Програмні результати навчання	
ПРН 6.	Комплексно застосовувати знання з теорії і практики соціально-педагогічної діяльності, прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки.
ПРН 9.	Розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією.
ПРН 11.	Визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; оцінювати позитивні й негативні вияви діяльності громадських течій та рухів.
ПРН 12.	Здійснювати та організовувати корекційно-розвивальний процес: надання реабілітаційних послуг в центрах, комплексах, службах із відновлення психологічного, морального, емоційного стану та здоров'я клієнтів.
ПРН 13.	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 15.	Розробляти та реалізовувати індивідуальні та групові програми соціально-педагогічної корекції та програми індивідуальної та групової реабілітації, вміння діагностувати можливі відхилення у поведінці клієнтів.
ПРН 18.	Обирати необхідні технології соціально-педагогічної роботи як систему прийомів і засобів соціально-педагогічного впливу, прогнозувати умови, що забезпечуватимуть оптимальний розвиток особистості.
ПРН 19.	Відповідально приймати самостійні рішення у нестандартних ситуаціях професійної діяльності, співвіднесення тенденцій розвитку суспільства з тенденціями розвитку освіти і соціальної сфери.
ПРН 20.	Здійснювати комунікацію українською та іноземною мовами, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення соціально-педагогічних задач задля налагодження посередництва та поліпшення або відтворення нормальної життєдіяльності клієнтів.
ПРН 21.	Автономно розуміти та аналізувати принципи формування державної соціальної політики у контексті професійної соціально-педагогічної роботи, володіти сучасними технологіями інноваційної діяльності, застосовувати соціологічно, психолого- та комплексно-орієнтовані моделі соціально-педагогічного втручання

ПРН 22.	Модифікувати, удосконалювати та запроваджувати нові види технік консультативної та психокорекційної роботи з молоддю, дітьми-сиротами, інших категорій, які опинились у складних життєвих обставинах.
ПРН 23.	Відповідально працювати в умовах загальних соціальних та професійних ризиків.

Рекомендовані джерела

1. Архипова С. П., Омеляненко В. Л., Савченко О. П., Триус Ю. В. Педагогічна практика студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації. Інструктивно-методичні матеріали для деканатів, кафедр, викладачів-методистів та студентів. Черкаси: ЧДУ, 2000. 28с.
2. Бартків О. Соціально-педагогічна практика в школі-інтернаті. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. № 1. С. 58–67.
3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб. К. : Логос, 2003. 134 с.
4. Зозуляк Р. В. Організація практики у системі фахової підготовки соціальних педагогів. Науковий часопис НПУ М.П. Драгоманова. Серія № 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: 36. наукових праць. К.: НПУ М.П. Драгоманова, 2007. Вип. 5. С. 200-204.
5. Кара С. Організація керівництва педагогічною практикою - важлива умова формування професійної компетентності студентів. *Рідна школа*. 2006. № 2. С. 11–13.
6. Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: навч.-метод. посібник. К.: ІЗМН, 1998. 112 с.
7. Організаційно-відпочинкова соціально-педагогічна практика (методичні рекомендації для організаторів і студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота») / Упорядники В. А. Поліщук, Н. С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2000. 88 с.
8. Практична підготовка студентів із спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» (методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики) / Упорядники В. А. Поліщук, Н. С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2000.
9. Програма практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка і практична психологія” : методичний посібник / Керівник групи упорядників: Б. Ковбас. Упорядники: Зозуляк Р., Лемко Г., Недільський С. Івано-Франківськ, 2006. 78 с.
10. Професія соціальний педагог / Упорядник: О. Главник. К. : Главник, 2006. 112 с.
11. Рекомендації для організаторів і студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота») / Упорядники В. А. Поліщук, Н. С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2001. 52 с.
12. Федоришин Г. М. Соціально-педагогічна діяльність студентів : Програма та методичні рекомендації з виробничої практики. Івано-Франківськ, 2003. 42 с.

Оцінювання

Остаточна оцінка за соціально-педагогічну практику у закладах освіти розраховується наступним чином:

№	Форми роботи	Кількість балів
1	Участь у настановчій конференції	5
2	Індивідуальний план роботи	5
3	Щоденник практики	10
4	Практичні завдання: 2 сценарії соціально-педагогічних заходів Виступ на батьківських зборах Виступ перед педагогічним колективом Рекламне інформаційне повідомлення про діяльність соціально-педагогічної служби в даному закладі	20 5 5 10

6	Навчальний проєкт	15
7	Характеристика студента	5
8	Звіт про практику	5
9	Оформлення документації, своєчасне її подання керівнику практики	5
10	Систематичність відвідування бази практики	5
11	Участь у підсумковій конференції	5
	Всього	100 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Оцінка
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання:

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, якщо мета і завдання виконаної роботи обгрунтовані; робота грамотно спланована і проведена; вибрані форми, методи і засоби роботи відповідають її меті, завданням і умовам; хід і підсумки роботи грамотно проаналізовані; показано вміння самостійно працювати зі спеціальною літературою; вибудовані позитивні взаємини з фахівцями закладу освіти; показано володіння способами професійної діяльності; показаний високий рівень творчості; присутні всі необхідні звітні матеріали; підготовлені матеріали розташовані в логічній послідовності; документація здана вчасно.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, якщо мета і завдання виконаної роботи обгрунтовані; соціально-педагогічна робота в цілому проведена грамотно; виявлені недоліки в плануванні; вибрані форми, методи і засоби роботи не є оптимальними в даних умовах; хід і підсумки роботи проаналізовані з невеликими недоліками; показано вміння самостійно працювати зі спеціальною літературою; вибудовані позитивні взаємини з фахівцями і учнями закладу; мали місце труднощі в плануванні роботи; показане володіння способами професійної діяльності; був відсутній творчий підхід до роботи; присутні всі необхідні звітні матеріали; підготовлені матеріали розташовані в логічній послідовності; документація здана вчасно.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, якщо виявлені труднощі у формулюванні мети і завдань роботи; в плануванні і проведенні соціально-педагогічної роботи мають місце помилки; вибрані форми, методи і засоби роботи в повному обсязі відповідають її цілям і завданням; хід і підсумки роботи проаналізовані з грубими помилками; робота зі спеціальною літературою була недостатньою; вибудовані взаємини з фахівцями в цілому конструктивні; індивідуальна робота спланована неефективно; мали місце часті порушення її графіка; показаний низький рівень професійної діяльності; була відсутня ініціатива; присутні всі необхідні звітні матеріали; підготовлені матеріали розташовані хаотично; документація здана із запізненням.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, якщо мета і завдання роботи не сформульовані; форми, методи і засоби роботи обрані та використані необгрунтовано; відсутній аналіз ходу і підсумків роботи; була відсутня робота зі спеціальною літературою; проявлені несамостійність і безініціативність; мала місце напруженість у взаєминах з фахівцями закладу освіти; графік індивідуальної роботи і режим практики постійно порушувалися; відсутні

необхідні звітні матеріали; підготовлені матеріали оформлені недбало; документація здана із значним запізненням.

Матеріали практики (звіт, характеристика тощо) після її захисту зберігаються на випусковій кафедрі.

Студенти, які не виконали програму практики з поважних причин, спрямовуються на практику вдруге, у вільний від навчання час, зокрема і в період канікул.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** звітна документація, що здається із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку.

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі творчі роботи (навчальний проєкт, сценарії соціально-педагогічних заходів) перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

● **Політика щодо відвідування:** відвідування бази практики є обов'язковим згідно графіку, затвердженого методистом бази практики.